

JOSEP CARALT I CATALÀ (A) *PEPET CARALT.* APUNTS BIOGRÀFICS

Anna Maria Anglada i Mas

A finals del s. XIX la vila de Malgrat veu néixer, el dia 4 de juny de 1892 a Josep Caralt i Català. La seva mort es produiria el 24 de novembre de 1968, deixant un llegat molt interessant i necessari per a la preservació de la memòria història de Malgrat de Mar. El seu testimoni és imprescindible per a configurar un context local que determini la identitat malgratenca.

En Pepet Caralt va nodrir-se de la història del nostre poble de mans dels seus familiars i de persones d'avançada d'edat del municipi mitjançant la transmissió oral. Amb tot i això, el seu interès històric el va conduir, també, a completar el seu coneixement fent recerca a fonts documentals històriques, de les quals en els seus textos publicats a la premsa en trobem la transcripció.



Josep Caralt treballant a la fàbrica de l'Aigua l'any 1953
AMMM Fons Antoni Poch. Ref. 507.100_11106

Un personatge polifacètic, realment tossut i alhora que rebel, conservador. La passió per la terra, la llengua, la història, el poble, les costums i la seva gent, les herbes remeieres i la botànica en general, tot això acompanyat d'un gran servei desinteressat a la divulgació de les múltiples aficions que va conrear, són el resultat del valor del seu llegat, divers però eficient, que configura un cúmul d'informació que va condensar i compartir amb el pas del temps. Tota aquesta ciència i història que va recopilar, la feia extensiva mitjançant el canal de premsa local la *Voz de Malgrat*, on anava publicant articles divulgatius des de l'any 1953 fins al 1968, data de la seva mort. També va fer articles sobre Malgrat a diversos programes de la Festa Major de Sant Roc i la de Sant Nicolau.



Caràtula del primer número de la revista Voz de Malgrat, editada de 1953 a 1968

Les diferents facetes que l'honoren, per la seva dedicació a la vila, i que demostren la seva capacitat cognoscitiva, són un paradigma que reflecteix, en certa manera, l'esperit dels folkloristes que, a finals del s. XIX i primeries del s. XX, varen ampliar el foment de la creació literària i la pràctica de l'excursionisme. En aquesta faceta de l'erudició local cal situar Caralt en un eix fonamental que fa possible la comprensió històrica, antropològica i sociològica de la nostra població.

Caralt col·laborà, intensament i de manera fructífera, amb Coromines fent aportacions toponímiques durant la visita del filòleg al turó del castell de Malgrat, l'any 1964, i posteriorment en un intercanvi de correspondència:

“En la detinguda i ben informada enq[uesta] de l’*Onomasticon Cataloniae*, jo mateix, l’any 1954, vaig poder-hi veure encara algunes ruïnes al cim del turonet: amb la guia de l’amic i savi malgratenc, Josep Carlat(sic) i Català”¹

Els relats més plausibles i divulgadors de la història de Malgrat que Caralt va escriure per a la *Voz de Malgrat*, són una eina molt eficaç que va permetre, en el seu dia i també en el d’avui i posteriors, una mostra de la seva capacitat de memòria i transmissió de les costums, anècdotes, personatges, noms i motius, cognoms de malgratencs, transcripció de documents, etc.

La seva afició a la botànica, les herbes i plantes remeieres el va conduir a cultivar-se en aquest àmbit, fins aconseguir que molts malgratencs anaven a casa seva a buscar-hi herbes i consell per a remeis. Aquest era un servei més que un negoci, ja que oferia les herbes sense remuneració econòmica a canvi. La seva capacitat estava en un nivell intel·lectual que el permetia parlar de farmacèutics i de metges, tot explicant alguns detalls compartits amb ells, com és el cas, de la cita sobre la tesi del farmacèutic Antoni Badia, fill de Malgrat.²

Entre d’altres facetes a destacar de Caralt fou el seu reconeixement públic, com si d’una autoritat moral es tractés, quan a l’empresa *Textil Maristany, S.A.(a) Fàbrica de l’Aigua*, on treballava a la secció de recanvis, l’honoraven en compartir la taula presidencial. Tenia un lloc privilegiat, entre els amos i el rector, significatiu de la importància i rellevància de la seva persona. La seva entrada a les festes celebrades per aquesta empresa sempre eren fruit d’una gran ovació, on el silenci s’apoderava del local per escoltar les seves paraules:

“La entrada de Pepet Caralt en el Salón, fué algo apoteósico. Aplausos y vivas llenaron los ámbitos de la sala. Fué requerido a sentarse a la derecha de doña Paquita. A petición de la concurrencia explicó el secreto del licor que él fabrica, siendo su oratoria adornada con finos ribetes humorísticos, propios del momento y del acto que se celebrava”³

¹COROMINES, Joan. *OnomasticonCataloniae*, V, p 152. Vegeu entrada “Malgrat”, on es relata la visita amb Josep Caralt. Cal tenir present que hi ha un error a l’any i que el correcte és 1964.

²X. [Pseudònim Josep Caralt]. “Plantas remeieras que creixen en el terme de Malgrat i encontorns” VIII. *Voz de Malgrat*, 35, 1955, p 2.

³Cronista. *Voz de Malgrat*, 35, 1955, p 4.

El seu coneixement de les herbes i plantes va propiciar l'elaboració d'un licor d'herbes molt popular que, degudament envasat, anava dins les paneres de nadal que l'empresa regalava als treballadors.

El reconeixement de la figura de Caralt, amb una tasca en pro del poble de Malgrat, és encara desconeguda per a molts malgratencs. Moltes de les seves facetes encara resten per a documentar degudament. Serveixin doncs aquestes ratlles per a començar a tenir-les presents.



CONTRIBUCIÓ DE JOSEP CARALT I CATALÀ (1892-1968) A LA DIVULGACIÓ DE LES PLANTES REMEIERES.

Pere Alvarado i Crosas, Anna Maria Anglada i Mas

Josep Caralt i Català va néixer a Malgrat de Mar el 4 de juny de 1892 i va morir-hi el 24 de novembre de 1968. “Va ser un obrer exemplar, un fervorós botànic, un gran enamorat de la nostra vila i un gran amic de tothom” tal i com recull l'article de Joaquim Colomé “A la bona memòria d'en Josep Caralt i Català”, publicat a la revista *Voz de Malgrat* de novembre de 1968.

També afirma que “la seva modèstia era proverbial (...) En les seves col·laboracions constants al nostre periòdic, no trobareu mai el seu nom. Els seus nombrosos treballs no porten altra signatura que una incògnita X. (...) Ha prodigat els seus articles sobre les plantes remeieres de la nostra comarca, que coneixia prodigiosament, i sobre temes de la nostra història i del nostre folklore amb una dedicació entusiasta. Sentia l'imperatiu de deixar constància de moltes coses que els anys esborren”.

Va canalitzar la tasca de divulgació a *Voz de Malgrat* mitjançant el pseudònim X, i entre d'altres, dels seus escrits es desprèn que va participar activament en la recuperació de l'ermita de Sant Pere de Vivelles.

Es coneix la relació de Josep Caralt i Català amb les plantes remeieres per dues fonts: en primer lloc, la publicació *Bon humor* informa que l'any 1926 estava programada una conferència sobre herboristeria, a càrrec de Caralt, a Sant Pere de Vivelles; en segon lloc, hi ha la relació d'articles botànics publicats a la revista *Voz de Malgrat* (1953-1961).

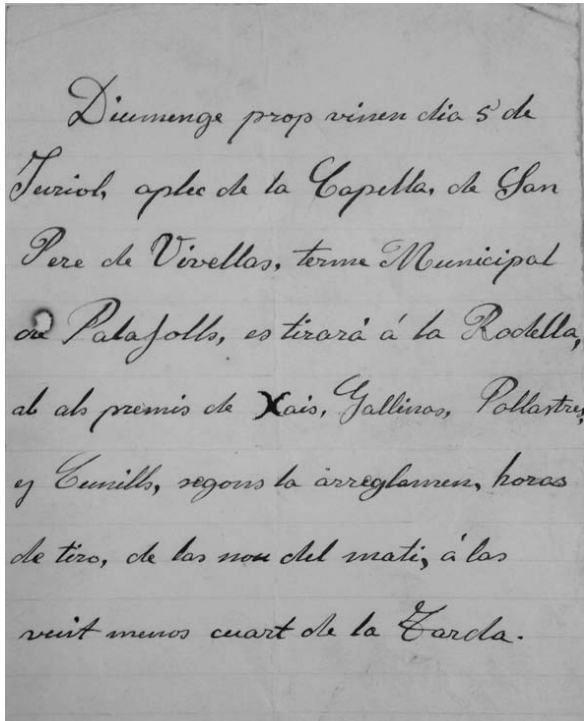
Caralt i Sant Pere de Vivelles

El breu text anònim publicat a la revista *Bon humor* de 21 de febrer de 1926 es troba a la pàgina 6:

“Sant Pere de Vivelles. Tindrà lloc una festa religiosa a la tarda. Després el nostre infatigable amic en Josep Caralt donarà una conferència a l'aire lliure sobre herboristeria. Innegablement el lloc no pot ésser més oportú pel tema”

Del contingut de la conferència sobre herboristeria no en tenim coneixement, tot i que és possible que hi hagi alguna nota de l'autor entre els seus papers.

La relació de Caralt amb l'espai de Sant Pere de Vivelles la documentarà el mateix autor en articles que publicarà més endavant a *Voz de Malgrat*, (febrer de 1962, pàgines 6 i 7, març 1967 pàg. 9 i juny 1967 pàg. 2) en els quals explica les visites que feien a Sant Pere de Vivelles juntament amb Mn. Fèlix Paradedà, que van culminar amb les obres de restauració de la capella a càrrec del Bisbat, i les posteriors celebracions anuals. Tenim constància de la celebració de l'any 1925 per l'escrit que es conserva a l'Arxiu Municipal de Pineda de Mar, (AMPM-Bans i edictes, 1925) i que reproduïm a continuació



Diuença prop vinen dia 5 de
Juny, aplec de la Capella de San
Pere de Vivelles, terme Municipal
de Palafròl, es tirarà a la Rodella,
ab ab premis de Xais, Gallinos, Pollastres,
y Cunills, segons la arreglaman, horas
de tres, de las nou del mati, a las
veint menos quart de la Tarda.

“Diumenge prop vinent dia 5 de Juriol, aplec de la Capella de San Pere de Vivellas, Terme Municipal de Palafolls, es tirarà a la Rodella, ab als premis de Xais, Gallines, Pollastres y Cunills, segons lo arreglament, hores de tiro, de las nou del mati, á las vuit menos quart de la Tarda”.

El nucli fundacional de Vivelles, també ha realitzat activitats similars a la conferència sobre herboristeria. L'any 2010 es va organitzar a Sant Genís un taller d'herbes i remeis casolans el 21 de novembre. El va impartir el malgratenc Albert Turné, enginyer tècnic agrícola, que és en certa manera hereu del llegat de Caralt, i a qui cal agrair en aquest text la seva generositat. Aquesta, juntament amb els tallers d'elaboració de ratafia, han estat les activitats de Vivelles més relacionades amb les herbes remeieres.

Articles botànics publicats a *Voz de Malgrat*, entre els anys 1953 i 1961.

La segona font que informa sobre la relació de Caralt amb les plantes remeieres són els articles botànics publicats a la revista de la delegació local de FET JONS *Voz de Malgrat*, amb el pseudònim “X.” als que s'atribueix la seva autoria. Hi ha tres tipus d'articles de temàtica botànica: “Plantas de Navidad”, (2 articles), “Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns”(32 articles) i 4 monogràfics dedicats al cirerer, la tomaquera, el pi i el cep.

Els més rellevants en nombre són els de les plantes remeieres, que en 32 articles parla de les propietats medicinals de 162 plantes, entre les que hi ha

- plantes herbàcies i llenyoses, incloent arbustos i arbres
- plantes conreades i silvestres (de ribera, d'alzinar...)
- i també plantes autòctones i al·lòctones.

Per tant, els fils conductors entre totes les espècies que apareixen esmentades en aquests articles són les seves propietats remeieres i la seva capacitat de créixer a Malgrat i rodalies (tant espontàniament com conreades). Així fa fitxes resumides de plantes tan diferents com el serber, la noguera, el til·ler, el romaní, el camedrís, la romanderola, el llúpol, la bleda o el blat de moro.

La informació de cada fitxa s'estructura de la següent manera:

Nom: científic i vulgar (en català i castellà) i família
Propietats i descripció (sovint molt esquemàtiques)
Usos com a planta remeiera i indicacions per a la seva preparació (infusió, decocció, emplastre, cataplasma, pomada...).
Llocs on es pot trobar (en general i sovint indicant localitzacions concretes a l'entorn de Malgrat: <i>Turons de Can Palomeres, la riera, carretera de Sant Genís, aulets...</i> etc.)

Camedris

Impròpiament anomenada Brutònica.

Castellà: «Camedrios» o «Encinilla».

Tencrium camedrys. (Labiades).

Tota la planta té propietats tònicamargues, aperitives i antigotoses.

Ús: Infusió 20 grams per litre d'aigua.

Escasseja. Turons de Can Palomeres, la Guàrdia i Can Gelat.

Fitxa del Camedris, dins l'article "Pantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns", núm. 5, publicat a Voz de Malgrat de 1 d'agost de 1955, pàgina. 4

Aquells que desitgin aprofundir en els continguts concrets de cada fitxa, podran fer-ho amb l'ajut de la taula que recull el buidat de cada article i les espècies que s'hi esmenten, que s'adjunta amb aquest text.

Però atès que l'anàlisi detallat de 32 articles amb referències de més de 160 espècies supera els objectius d'aquesta comunicació, se centrarà el focus en les plantes incloses en una recepta tradicional: la recepta de ratafia servada per la Marina Gibert.

Aquesta elecció es justifica

- perquè, a través d'articles a *Voz de Malgrat*, és coneguda també l'activitat de Caralt com a elaborador de Ratafies i altres licors

- perquè les ratafies solen incloure herbes medicinals entre els seus ingredients, i

- perquè, com s'ha esmentat, el taller de ratafia és una de les activitats de Vivelles més consolidades a Sant Genís

Ratafia

23 onces del mes del Senio (arades)

3 hojas de orogal

herba de uals estranyo -

reocani

ceui -

purio

canamilla

tuui -

cauelis -

herbas de san Antoni -

hojas de Lisuogeo

" " naranja

uons blusa

uents

realenatge -

trongina -

aventarda

aida (mort poe) perque curanga
2 lb. Onis reco / epange 16°, comae escachat
10 lb.

jarabe pomere, aoue ~~sch~~ escachat

45 dias a sol i aena uenja 60 dies

La recepta de Marina Gibert es transcriu a continuació:

“Ratafia: 23 nueces del mes de Junio (verdes); 3 hojas de nogal; Hierba de mals estranys; rumaní; cumí; puriol; camamilla; tumí; camelís; herbas de san Antoni; hojas de limonero; hojas de Naranjo; maria luisa; menta; malcuratge; tarongina; raventarola; ruda (molt poc) porque amarga; 2 l Anís seco, 10 l coñac 16º, 3 l coñac escarchat, 2 l jarabe poncem, 3 l rom escarchat; 45 dias a sol i serena mejor 60 dies”

Pel que fa a les espècies de la recepta de ratafia de Can Gibert, s'identifiquen clarament les següents plantes d'entre les esmentades en els articles de Caralt:

- noguera (*nueces del mes de Junio (verdes)* i *hojas de nogal*), art. 26
- romaní, art. 2
- ponjol, art. 4, (poliol)
- camamilla, art. 14
- camelís, art. 5 (camedris),
- maria lluisa, art. 4
- menta, art. 17 (madrastra),
- tarongina, art. 3
- raventarola, art 6 (rementerola, remendola)
- i ruda, art. 12

No es troben en la llista, o no s'identifiquen clarament, l'herba de mals estranys, el comí, el “tumí”, l'herba de Sant Antoni, les fulles de llimoner i de taronger, el malcuratge i el poncem.

Si s'accepta la unitat de la llengua en els països catalans, es pot emprar l'herbari digital de les illes balears (<http://herbarivirtual.uib.es>) per veure a quines espècies es poden referir aquestes plantes que no es troben a primer cop d'ull en els articles de Caralt, que trobareu la pàgina següent.

La combinació de l'herbari digital i les fitxes de Caralt permet seleccionar *Mercurialis annua* com a “malcuratge” a l'hora de preparar la recepta. També permet seleccionar la cerverola, *Agrimonia eupatoria* L. subsp. *eupatoria*, com a herba de Sant Antoni o de mals estranys, però quedaria per resoldre la “sinonímia” de cerverola/Herba de Sant Antoni/Herba de mals estranys (segons l'herbari digital, hi ha 5 candidates, i la única citada per Caralt és l'*Agrimonia*).

Recepta	Herbari digital	Fitxes Caralt
Herba de mals estranys	<i>Jasonia tuberosa</i> (L.) DC. <i>Agrimonia eupatoria</i> L. subsp. <i>eupatoria</i>	NO Cerverola (art.1)
Comí (<i>Cuminum cyminum</i>)	NO	NO
Tumí (timó? Farigola?)	NO (timó i farigola SÍ)	NO (farigola SÍ)
Herba de Sant Antoni	<i>Sideritis hirsuta</i> L. subsp. <i>hirsuta</i> <i>Agrimonia eupatoria</i> L. subsp. <i>eupatoria</i> <i>Stachys recta</i> L.	NO Cerverola (art.1) NO
Taronger	<i>Citrus sinensis</i> (L.) Osbeck	NO
Llimoner	<i>Citrus limon</i> (L.) Burm. f.	NO
Malcuratge	<i>Mercurialis ambigua</i> L. <i>Mercurialis annua</i> L.	NO Mercaroles o mercoratge (art.14)
Poncem (<i>Citrus medica</i>)	NO	NO

També quedaria per resoldre el Tumí. S’ha realitzat consulta al TERMCAT (a quina espècie botànica correspon el nom tumí), que ha estat resposta confirmant que “el nom tumí és probablement una variant popular (que no entraria dins les formes admeses per la normativa lingüística), formada a partir de timó, possiblement a través d’alguna forma intermèdia com timonet o timolet.”.

Respecte a l’espècie botànica a que podria correspondre, el Termcat indica que “segons les dades del llibre recentment publicat *Noms de plantes. Corpus de fitonímia catalana* (les quals encara no es difonen pel web del TERMCAT) hi ha fins a 19 tàxons botànics diferents per als quals hem documentat el nom timó (un dels quals és *Thymus vulgaris*).” D’acord amb les fitxes de Caralt, aquesta espècie és la farigola, que figura habitualment en les receptes de ratafia. En la recepta no hi ha cap altre nom que pugi designar la farigola, de manera que es pot considerar com l’elecció més ajustada.

Les altres espècies que no apareixen a les fitxes de Caralt són els cítrics, que no ofereixen cap dubte: llimona, taronja i poncem i finalment el comí.

Respecte al terme “cumí”, podria fer referència a l’anís i no al comí. Però cal tenir present que l’anís ja és present en la recepta de la Marina Gibert (com

a licor), i que el comí apareix com ingredient en vàries receptes de ratafia del llibre de Jaume Fàbrega “El llibre de la ratafia” i en una recepta d’anís dolç d’Arenys de Mar que Pep Quintana i Riera cita al llibre “La ratafia dels raiers, història d’un licor pirinenc”.

Conclusions

Els articles de plantes remeieres publicats per Josep Caralt són útils per poder identificar les plantes esmentades en les receptes només pel seu nom vulgar, ja que inclouen els noms científics juntament amb els noms en català en l'àmbit local.

Probablement, les notes i el fons de documents de Caralt ajudarien a ampliar aquesta informació i a resoldre l'aparent ambigüitat esmentada, i de ben segur millorarien el contingut de les fitxes publicades que podem consultar avui en dia.

Bibliografia

ANÒNIM (1926). A la revista *Bon humor, setmanari literari festiu* (Malgrat de Mar), 21 de febrer de 1926. Any I núm.2, pàgina 6.

COLOMÉ ALSINA, JOAQUIM (1968). “A la bona memòria d’en Josep Caralt i Català”, a la revista *Voz de Malgrat*, novembre de 1968, any XV, núm. 172, pàg 8.

FÀBREGA, JAUME (2001). “El llibre de la ratafia. Ratafies i licors d’herbes de tot el món”. Valls. Cossetània Edicions.

QUINTANA I RIERA, PEP (2011). “La ratafia dels raiers. Història d’un licor pirinenc. Receptari de cuina i de licors”. Tremp. Garsineu edicions.

VALLÈS, JOAN (dir.) (2014). “Noms de plantes: Corpus de fitonímia catalana” [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia (Diccionaris en Línia) http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/191/

X [pseudònim Josep Caralt] (1962). “Parlant de Mn. Fèlix (d’una anada al Castell de Palafolls)” a la revista *Voz de Malgrat*, febrer de 1962, any X, núm 100, pàgs 6 i 7.

X [pseudònim Josep Caralt] (1967). “D’una visita a la Capella de Sant Pere de Vivelles, i a les Roques d’en Vinyals” a la revista *Voz de Malgrat*, març de 1967, any XV, núm 159, pàg 9.

X [pseudònim Josep Caralt] (1967). “Recordant” a la revista *Voz de Malgrat*, juny de 1967, any XV, núm 162, pàg 2.

Els articles de *Voz de Malgrat* i d’altres revistes els podeu consultar al web de l’Ajuntament de Malgrat <http://www.ajmalgrat.cat/temes/arxiu-municipal/consulta-de-documentos/premsa-1915-1975>

L’herbari virtual del Mediterrani Occidental a: <http://herbarivirtual.uib.es/cat-med/index.html>. Universitat de les Illes Balears, Universitat de Barcelona i Universitat de València. Consultat 20/10/14

Taula d'espècies esmentades als articles atribuïts a Josep Caralt publicats a la revista *Voz de Malgrat* entre els anys 1953 i 1961*

Títol article	Contingut
Plantas de Navidad	BRUSCO. <i>Ruscus aculeatus</i> . Galzerà, Gazerans. Boix mascle. Cirerer de Betlem
Plantas de Navidad (cont)	ACEBO. <i>Ilex aquifolium</i> . Grèvol. Boix grèvol
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 001	CENTAURA. <i>Erythrea centaurium</i> HERBA DE SAN FRANCESC. <i>Herniaria glabra</i> CERVEROLA. <i>Agrimonia eupatoria</i> SANG-NUA. <i>Equisetum arvense</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 002	ROMANÍ. <i>Ros-marinus officinalis</i> HISOP. <i>Hissopus officinalis</i> HERBA PASSARELLA. <i>Spergula riarubra</i> VALERIANA. <i>Valeriana officinalis</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 003	TARONGINA. <i>Melisa officinalis</i> FLOR DE ST JOAN. <i>Hipericum perforatum</i> MORELLA. <i>Parietaria difussa</i> SANGUINÀRIA. <i>Paronychia argentea</i> PASSA-CAMINS. <i>Polygonum aviculare</i> PAMPINELLA. <i>Poterium sanguisorba</i> MALRUBI. <i>Marrubium vulgare</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 004	TRIPÓ. <i>Verbascum sinuatum</i> TÈ BORD. <i>Chonopodium ambrosioides</i> REPELASSA, LLEPASSA. <i>Lappa major</i> NEPTA. <i>Nepeta cataria</i> MARIA LLUÏSA. <i>Aloysa citriadora</i> POLIOL. <i>Mentha pulegium</i>

Títol article	Contingut
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 005	PLANTATGE. <i>Planta gomayor</i> HERBA SABONERA (Sabó de gitano). <i>Saponaria officinalis</i> TOMANÍ (Cap d'ase). <i>Lavandul stoechas</i> FONOLL. <i>Foeniculum vulgare</i> CAMEDRIS. <i>Tencrium comedrys</i> HERBA CERVERA (de la cervesa). <i>Humulus lupulus</i> VERGELAGA. <i>Portulaca oleracea</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 006	MURTRA. <i>Myrtus Communis</i> LITRA, SALICÀRIA. <i>Lythrum salicaria</i> CAIXALS DE VELLA. <i>Tribulus terrestris</i> ESPINACAL. <i>Eryngium campestre</i> REMENTEROLA, REMENDOLA. <i>Calamintha officinalis</i> HERBA DE REMUG. <i>Tanacetum vulgare</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 007	BOTRIS. <i>Chenopodium botrys</i> HERBA ST ROBERT. <i>Geranium robertianum</i> LLADONER. <i>Celtis Australis</i> CILANTRE, CILIÀNDRIA. <i>Coriandrum sativum</i> GINJOLER. <i>Ziziphus vulgaris</i> PITA, ATZAVARA. <i>Agave americana</i> BROIDA, CORDIAL. <i>Artemisa abrotarum</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 008	BOSSA DE PASTOR, FORMATGETS. <i>Capsella bursa-pastoris</i> DENTS DE LLEÓ, PIXALLITS. <i>Taraxacum officinale</i> TRABALERA, HERBA DEL DIABETES. <i>Centaurea caleitrapo-aspera</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 009	APIT. <i>Apium graveolens</i> HERBA DE LA MÀRIUGA, HERBA FELERA. <i>Aristolochia rotunda</i> OLIVARDA. <i>Inula viscosa</i>

Títol article	Contingut
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 010	PARADELLA. <i>Rumex patientia</i> FALSIA. <i>Adiantum capillus veneris</i> POLIPODI, Herba verolera. <i>Polipodium vulgare</i> AGRELLETA, Pà de cu-cut. <i>Oxalis Acetosella</i> ARREL D'ALA. <i>Inula helenium</i> DAURADELLA. <i>Ceterach officinarum</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 011	ESCOPETES. <i>Phitolaca decandra</i> DULCAMARE. Dr. Sardà MORELLA VERA. <i>Solanum nigrum</i> ARTEMISIA GLUTINOSA. <i>Herba del Sant Sepulcre</i> ORENGA. <i>Origanum vulgare</i> HERBA CAIXALERA O de la MARE DE DÉU. <i>Hyoscyamus muscivorus</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 012.	RUDA. <i>Ruta graveolens</i> XICOIRA. VIOLA DE BRUIXA VINEA PERVINEA. <i>Vinea major</i> CALABRUNA. <i>Psoralea bituminosa</i> VIOLA D'OLOR. <i>Viola odorata</i> BORRAJA, BORRANIA. <i>Borrago officinalis</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 013.	PENSAMENT BOSCÀ. <i>Viola tricolor var Arvensis</i> LLENGUA BOVINA. <i>Anchusa itàlica</i> LLENGUA VIPERINA. <i>Echium vulgare</i> PÈLS o BARBES DE CAPUTXÍ. <i>Cuscuta europea</i> LLENGUA DE GOS. <i>Cynoglossum officinale</i> TEI. <i>Dafne gnidium</i> CORRETJOLA GROSSA. <i>Calystegia sepium</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 014.	DONZELL. <i>Artemisia absinthium</i> MERCAROLES, MERCORATGE. <i>Mercurialis annua</i> CAMAMILLA. <i>Matricaria chamomilla</i> CANYA. <i>Arundo donax</i> VIOLA DE PASTOR. <i>Linaria vulgaris</i>

Títol article	Contingut
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 015.	GINESTA. <i>Sportium junceum</i> ORTIGA (Jueus). <i>Urtica ureus</i> ORTIGA BLANCA. <i>Lamium album</i> PEBRE D'AIGUA. <i>Polygonum hidropiper</i> FUMISTERRE, COLOMINA. <i>Fumaria officinalis</i> OLUR, OM. <i>Ulmus campestris</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 016.	BRUNEL·LA (herba de la pulmonia). <i>Brunel·la vulgaris</i> TÀRREC, CRESTA DE GALL. <i>Salvia pratensis</i> ESCABIOSA. <i>Sucoisa pratensis</i> HERBA BLAVA, HERBA DE LA TOS. <i>Polygala vulgaris</i> REPUNXÓ. <i>Campanula rapunculus</i> SEMPREVIVES, PERPETUES. <i>Helichrysum stoechas</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 017.	BLAUETS. <i>Centaurea cyanus</i> ORELLA DE RATA. Herba cansera. <i>Hieracium pilosella</i> ALOC. <i>Vitex agnus-castus</i> SAÛC. <i>Sambucus nigra</i> MADRASTRA. <i>Mentha rotundifolia</i> ALFÀBREGA. <i>Ocimum basilicum</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 018.	EBULS. <i>Sambucus ebulus</i> LLADERN. <i>Ramnus alaternus</i> ESPINAVESSA. <i>Paliurus australis</i> ARANYONER, ARS NEGRE. <i>Prunus spinosa</i> TIL·LA, TELL. <i>Tilia sylvestris</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 019.	FREIXER. <i>Fraxinus excelsior</i> HERBA TALPERA. <i>Datura stramonium</i> ESPARRAGUERA, ESPÀRREC. <i>Asparagus officinalis</i> HERBA DE L'ARANYA. <i>Euphorbia peplis</i> HERBA DE L'ALEGRIA O DE FER VENIR LLET. <i>Euphorbia chamasyce</i> MARESELVA, XUCLAMEL, LLIGABOSC. <i>Lonicera caprifolium</i>

Títol article	Contingut
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 020.	BARRETETS. <i>Umbilicus pendulinus</i> ESBARZER, ROMAGUERA. <i>Rubus thyrsoides</i> ARBOÇ. <i>Arbutus unedo</i> MAGRANER. <i>Punica granatum</i> BOVA, BOGA. <i>Thyrpa latifolia</i> POTA DE CAVALL NEGRE. <i>Petasitas fragans</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 021.	CÀDAC. <i>Juniperus oxycedrus</i> MALRUBI BORD o PUDENT. <i>Ballota nigrum</i> VINCETOXI. <i>Vincetoxi cumofficinale</i> ARIJOL. <i>Smila xaspera</i> XIPRÉ. <i>Cupresus sempervirens</i> SERBER. <i>Sorbus domesticus</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 022.	IVA ARTÈTICA. <i>Teucrium chamepithys</i> BRUC. <i>Erica vulgaris</i> BRUTÒNICA. <i>Betonica officinalis</i> LLEVAMANS, GROGUETS. <i>Calendula arvensis</i> CREIXENS. <i>Nasturtiu mofficinale</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 023.	JULIVERT. <i>Petrose linumsativum</i> MILL DEL SOL, HERBA DE LA PEDRA. <i>Lithospermum officinale</i> ERISSIM. <i>Sisymbrium officinale</i> LLOR, LLORER. <i>Laurus nobilis</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 024.	VERN, VERNA. <i>Alisis glutinosa</i> COSCONILLA. <i>Picridium vulgare</i> MÀSTECS. <i>Chondrilla juncea</i> LLETZÓ. <i>Sonchus</i> TRIFOLI o TRÈBOL OLORÓS. <i>Melilotus officinalis</i> GALZERÀ, GAZERANS. <i>Ruscus aculeatus</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 025.	CORNS, OCELLETS. <i>Aquilegia vulgaris</i> GESSAMÍ, LLESSAMÍ. <i>Jasminum officinale</i> LLIRI MARCORI. <i>Lilium martagon</i> CARD DE MARIA, MARIANUS. <i>Sylibum marianum</i>

Títol article	Contingut
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 026.	EUCALIPTUS. <i>Eucalyptus globulus</i> NOGUERA. <i>Juglans regia</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 027.	MARDUIX. <i>Origanum majorana</i> PERER. <i>Pyrus communis</i> ROLDÓ. <i>Coriaria myrtifolia</i> GALZERÀ, BOIX MARÍ. <i>Ruscus aculeatus</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 028.	BLEDA. <i>Beta vulgaris</i> MADUIXER. <i>Fragaria vesca</i> COGOMBRE BORD. <i>Eccballium elatherium</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 029.	ESPUNYIDELLA GROGA. <i>Galium verum</i> BLAT DE MORO. <i>Zea mays</i> MALVÍ. <i>Althea officinalis</i> CLAVELLINA. <i>Dianthus caryophyllus</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 030.	PRESSEGUER. <i>Persica vulgaris</i> FARIGOLA. <i>Thimus vulgaris</i> SAFRÀ. <i>Crocus sativus</i> LLIRI DE LA MARE DE DÉU. <i>Convallari amajalis</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 031.	ALFALS. <i>Medicago sativa</i> CARXOFERA. <i>Cynara scolymus</i> CIRERER. <i>Cerazus avium</i> CODONYER. <i>Cydonia vulgaris</i>
Plantes remeieres que creixen en el terme de Malgrat i encontorns. 032.	PASTANAGA. <i>Daucus carota</i> VIOLER GROC. <i>Cheiranthus cheiri</i> FIGUERA DE MORO. <i>Opuntia vulgaris</i> FAVERA. <i>Faba vulgaris</i>

*Taula confeccionada per Anna Maria Anglada